

Kázání: 134. Žádný výbuch není nevyhnutelný

Všichni sedíme takříkajíc na soudcích se střelným prachem, záleží jen na tom, zda si dovedeme představit, co se může stát, a zda se podle toho zařídíme.

Kázání

Žádný výbuch není nevyhnutelný

čtení: 1. Královská 19, 9 - 18

9 Tam vešel do jeskyně a v ní přenocoval. Tu k němu zaznělo slovo Hospodinovo. Bůh mu řekl: „Co tu chceš, Elijáši?“

10 Odpověděl: „Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, protože Izraelci opustili tvou smlouvu, tvé oltáře zbořili a tvé proroky povraždili mečem. Zbývám už jen sám, avšak i mně ukládají o život, jak by mě o něj připravili.“

11 Hospodin řekl: „Vyjdi a postav se na hoře před Hospodinem.“ A hle, Hospodin se tudy ubírá. Před Hospodinem veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl.

12 Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný.

13 Jakmile jej Elijáš uslyšel, zavinul si tvář pláštěm, vyšel a postavil se u vchodu do jeskyně. Tu mu hlas pravil: „Co tu chceš, Elijáši?“

14 Odpověděl: „Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, protože Izraelci opustili tvou smlouvu, tvé oltáře zbořili a tvé proroky povraždili mečem. Zbývám už jen sám, avšak i mně ukládají o život, jak by mě o něj připravili.“

15 Hospodin mu řekl: „Jdi, vrať se svou cestou k damašské poušti. Až tam přijdeš, pomažeš Chazaela za krále nad Aramem.“

16 Jehúa, syna Nimšího, pomažeš za krále nad Izraelem a Elíšu, syna Šáfatova z Ábel-mechóly, pomažeš za proroka místo sebe.

17 Kdo unikne Chazaelovu meči, toho usmrtí Jehú, a kdo unikne Jehúovu meči, toho usmrtí Elíša.

18 Ale zachovám v Izraeli sedm tisíc, všechny ty, jejichž kolena nepoklekla před Baalem a jejichž ústa ho nepolíbila.“

19 Odešel odtud a našel Elišu, syna Šáfatova, jak oře. Bylo před ním dvanáct spřežení a on sám při dvanáctém. Eliáš k němu přikročil a hodil na něj svůj plášť.

Sestry a bratři,

každý z nás byl někdy prorokem. Nevěříte? A někteří prorokují dnes a denně. Zvláště ti z vás, kdo mají malé děti. „Neber mu tu hračku, bude z toho zase řev!“ nebo „Pofoukej si ty brambory nebo si spálíš jazyk!“ nebo „Nelez tak vysoko po tom stromě, spadneš!“

Úkolem proroků bylo vždy varovat před nebezpečím, které si lidé sami vytvářejí svým jednáním. Proroci jsou takoví „bezpečáci“, kteří mají schopnost předem odhadnout, co se může stát. Vlastně tuhle schopnost máme všichni, ale málokdy ji využíváme.

Může to být totiž docela úmorná práce, posoudit předem všechna rizika, seznámit se s míněním odborníků a představit si, co nás čeká. Zvláště v dnešním tak složitém světě. A tak se naprostá většina lidstva prorokováním nezabývá.

Navíc prorocká varování často vypadají jako zbytečné sýčkování. Logicky bývají vyslovena dřív, než k očekávané události nebo krizi dojde. Jenže, proč se zabývat něčím, co se nás, zdá se, bezprostředně netýká?

Dnešní doba, nejen v Česku, přeje naopak politikům, kteří hlásají, že za nás všechno vyřeší a nikdo jiný by to nezvládl tak, jako právě oni. Bude líp. Tak jaképak strachy.

Proroci ale vědí své. Vědí, že když lidé možná ohrožení nevezmou vážně, špatně to dopadne a dojde k výbuchu. Může to být výbuch doslova, jako před pár dní v libanonském Bejrútu. Varování před tím, aby se ledek skladoval bez náležitého zabezpečení hned vedle pyrotechniky, byla prý slyšet několik let. Nikdo na to nedbal.

Může to být také výbuch v přeneseném slova smyslu, třeba výbuch nespokojenosti, protestů a někdy i násilí z důvodu neřešené sociální či rasové diskriminace, na kterou odborníci dlouhá léta upozorňovali.

Může to být „výbuch“ klimatu, který vědci předpovídali už před několika dekadami, a my ho v posledních letech sledujeme v přímém přenosu.

A aby toho nebylo málo, když se nedbá na prorocká slova o potřebě vzájemné ohleduplnosti a ochotě pomoci, vybuchnout mohou i vztahy v rodině, na pracovišti nebo mezi sousedy. Všichni sedíme takřkajíc na soudcích se střelným prachem, záleží jen na tom, zda si dovedeme představit, co se může stát, a zda se podle toho zařídíme.

Jednou to Ježíš zástupům, co si přišly poslechnout jeho kázání, řekl naostro: „Když pozorujete, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: ‚Přijde déšť‘ – a bývá tak; a vane-li jižní vítr, říkáte: ‚Bude vedro‘ – a bývá. Pokrytci, umíte posoudit to, co vidíte na zemi i na obloze; jak to, že nerozeznáte, jaký je teď čas? Proč nejste s to sami od sebe posoudit, co je správné?“ (Lukáš 12,54-57).

A tady jsme u kořene všech problémů. My lidé nejsme schopni nebo spíš ochotni včas poznat, co je správné. Jako bychom čekali, až zase něco vybuchne. Rezignujeme na vlastní prorocké schopnosti.

Jako ten prorok Eliáš, co jsme o něm dneska četli. Je rozhodnutý pověsit své prorocké řemeslo na hřebík. Nikam to nevede. Ať prorokuje, jak chce, nikdo na to nedbá. Každému to je fuk. Královna

Jezábel mu navíc vyhrožuje, že ho umlčí a bude to prý jednou provždy.

Jaké ohrožení Eliáš ve své prorocké představivosti viděl a před čím varoval? Byly to tři rizikové faktory: Izraelci (1) opustili smlouvu s Hospodinem, (2) zbořili jeho oltáře a (3) zlikvidovali jeho proroky. Mohlo by se zdát, že tyhle problémy jsou už dneska pasé, ale opak je pravdou. Všechny tři rizikové faktory se v průběhu dějin až do dnešní doby stále znovu opakují a vždycky jsou neomylnou známkou toho, že výbuch je nadohled.

Vezměme si je pěkně popořadě. První rizikový faktor je, když lidé opustí smlouvu s Hospodinem. Smlouva je to celkem stručná. Kdysi ji do jednoho paragrafu shrnul už sám Ježíš: Aby bylo na světě dobře, mají všichni milovat jak Boha, tak ostatní lidi.

Na první poslech tahle smlouva vypadá jako něco, co patří jenom do kostela. Ale kdepak. Platí všude, dokonce i tam, kde se o Bohu nemluví, ať už v politice, ve vědecké sféře, doma nebo na ulici.

Milovat Boha totiž znamená respektovat také to, co stvořil, mít dobrý vztah k ostatním tvorům a celé přírodě. A milovat člověka znamená respektovat jeho svobodu a rovnoprávnost stejně jako vnímat jeho potřeby. Každý z lidí má tuhle smlouvu někde hluboko uvnitř sama sebe, a nemusí se přitom hlásit k žádné církvi.

Když se v televizi objeví nějaký hrdina, který při nějaké nehodě nezištně někoho zachrání, obvykle skromně podotkne, že to by přece udělal každý. V hloubi našeho svědomí každý víme, že je naší povinností chránit přírodu a pomáhat jeden druhému.

Problém je, když si zacpeme uši a nasadíme nějaké falešné růžové brýle. Právě tohle Eliáš vyčítal svým současníkům. Nabyli totiž dojmu, že už na Boha ani na své bližní nemusí brát ohled. Královna Jezábel ze zahraničí přivezla nové náboženství. Jde v něm hlavně o to pomoci si prostřednictvím nejrůznějších zaříkávad, taktik a figlů sám.

Jezábelino náboženství je v nejrůznějších podobách živé i v dnešní době. Je přítomno všude tam, kde dochází k nerovnostem mezi lidmi, kde někteří žijí na úkor druhých a využívají k tomu moderní technologie, účelové známosti nebo marketingové taktiky a figly.

Druhý rizikový faktor, který Eliáš zmiňuje, je boření Hospodinových oltářů. Všude tam, kde lidé vypoví smlouvu zapsanou původně hluboko v jejich srdcích, přijde nutně na řadu devastace oltářů, které jim dříve umožňovaly udržovat kontakt s tím, co je přesahuje. S Bohem, s milosrdenstvím, se spravedlností. Všude tam, kde se lidé nechají zlákat Jezábeliným náboženstvím úspěchu a prosperity za každou cenu a bez ohledu na přírodu a na ostatní lidi, oltáře harmonie a pospolitosti mizí.

Třetí věc, kterou Eliáš ve společnosti kritizuje, je likvidace proroků. Jedná se vlastně o logické završení předchozího neblahého vývoje. Když se dá k ledu ona nepsaná smlouva o vzájemné ohleduplnosti, když se vypoví závazek pečovat o vše krásné kolem nás, pak se nejen začnou bourat všechny posvátné hodnoty, ale velice brzy se přistoupí i k vyloučení všech, kteří se s novým vývojem neztotožní.

Prorok Eliáš nám vlastně v jedné větě popsal, jak vypadá lidské společenství na šikmé ploše těsně před výbuchem. A nezáleží na tom, zda se jedná o národ, církve nebo třeba rodinu. Kroky, které vedou k výbuchu, jsou vždycky stejné. Vypovězení smlouvy, bourání oltářů, likvidace proroků. Sobectví, vymazání paměti, vyřazení jiných názorů.

Samozřejmě, že nás střeoevropany hned napadne, že přesně takhle to bylo v době nesvobody pod vládou komunistů. Výbuch musel přijít a my starší jsme i po třiceti letech rádi, že jsme rok 1989 mohli zažít.

Jenže ani dnešní doba není bez rizik. Také dnes můžeme při troše prorockého zahloubání najít stopy neblahého vývoje, který může vést hned k několika výbuchům.

Současní proroci jsou často frustrováni podobně jako tenkrát prorok Eliáš. Ten chtěl dokonce prorockou živnost vzdát úplně. Měl pocit, že je na všechno sám, že se všichni dali na Jezábelino nové náboženství, že hodnoty zapsané hluboko v srdci už každý dávno vytěsnil. Však si také Hospodin hned dvakrát stěžuje. Zdá se, že ztratil veškerou naději. Stal se z něj pesimista, morous a zapšklý člověk. Nejraději by s lidstvem jednou provždy skončil a odebral se do říše mrtvých.

Jenže tohle si proroci nemůžou dovolit. Je to proti všem prorockým pravidlům. Při všech výbuších, které svět ještě čekají, prorok nemůže nad lidmi zlomit hůl.

Aby si to Eliáš uvědomil, připravil mu Hospodin jedno menší divadelní představení. Nejdřív na scénu přichází vichřice, potom zemětřesení a hned vzápětí požár. Eliáš celou dobu svého prorockého působení připomínal tak trochu všechny tyto tři jevy dohromady. Sám na sebe Bohu řekl, že horlil. Snažil se zničit Jezábeliny kněze, vyhrožoval všem, kdo převlékali kabáty, usiloval o zažehnutí revoluce, jež by smetla nové nelidské pořádky. Nebylo to nic platné.

Četli jsme, že Hospodin ve vichřici, zemětřesení ani požáru nebyl. Jakoby tím chtěl dát Eliášovi najevo, že našťvanost a snaha řešit věci silou nejsou vždycky tím správným řešením. Zjevuje se prorokovi až když ten rámus a žár přešel, v mírném a tichém hlasu.

Je to návod i pro nás, sestry a bratři. Když už se jednou dáme na prorokování, pak jediné takhle. Žádné vyhrožování. Stačí tichá laskavost, jednoduchá argumentace a především vlastní příklad.

Jo, a ještě je třeba nezapomenout, že přes všechny výbuchy minulosti, i ty, co lidstvo ještě čekají, nejsme sami. Je ještě „7000“ dalších, o kterých možná nevíme, kteří neřvou, nehrozí a nenadávají, a před staronovým Jezábeliným náboženstvím hlavu nesklánějí.

A když je v Bibli někde číslo 7, pak to znamená hodně, ještě víc, než si myslíme. Tak žádné strachy. Když nezapřeme smlouvu, neodstraníme posvátné hodnoty a budeme citliví k tomu, co říkají proroci, nic není ztraceno.

PeČ

SPCH 9. 8. 2020

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)